

DİJİTAL DÖNÜŞÜM

ve

VERİ YIĞINI

DERYA DERTLİ

Istanbul Kültür Üniversitesi

Dijital Dönüşüm Nedir?

Hızla gelişen bilgi ve iletişim teknolojileri doğrultusunda herhangi bir alanda organizasyonların daha hızlı daha etkin ve verimli hizmet verebilmek için süreçlerini dijital ortamda devam ettirebilmesidir. Analog oluşturulan süreçler, dijital ortama aktarıldığında işlem daha hızlı ve daha güvenli bir hale gelir. Dönüşüm, dijitalleşen dünyanın hızını ve kolaylığını iş hayatımıza, günlük yaşantımıza ve daha fazlasına taşımaya yardımcı olur. İnternete girdiğimizde hemen hemen çoğu girişim alanının dijital dönüşüme geçtiğini görürüz. Popüler mağazacılık e-ticarete geçtiğinden beri, tüketim çılgınlığı daha fazla artmış ve insanlar ihtiyaçlarını daha kolay elde etmeye başlamıştır. Güvenlikten ödeme sistemlerine her yerde dijital dönüşüm etkisini gösterir durumdadır. Alışlagelmiş dosyalama, evrak, kâğıt gibi belgeleme ve saklama yöntemleri değişirken, maliyet avantajı ve zaman kazandıran dijital dönüşümü seçen şirketler ise rekabette bir adım öne geçiyor.

Popüler dijital dönüşüm alanları:

- e-Posta
- Kayıtlı elektronik posta (KEP)
- e-Fatura
- e-Arşiv
- e-İmza
- e-Devlet
- e-Ticaret
- e-Bilet

Dijitalleşme Nedir ?

Sayıllaştırma, daha az yaygın olarak dijitalleşme, bilgiyi, bilgilerin bitler halinde düzenlendiği dijital (yani bilgisayar tarafından okunabilir) bir biçime dönüştürme işlemidir. Sonuç; bir nesne, görüntü, ses veya belgenin dijital ortama aktarım sürecidir. Verinin işlenmemiş halini bilgiye çevirmek ve onu anlamlı bir bütün haline getirmek de dahil.

Fiziksel ortamda oluşturduğunuz tüm süreçleri dijital bir sürece entegrasyonunu kapsar. Son yıllarda gerek kütüphaneler gerek arşiv merkezleri gerekse araştırma merkezleri satın alma veya bağış yolu ile elde ettiği arşivleri sayıllaştırarak meraklılara sunma konusunda yarış halindedir.

Bu yarış dahilinde firmalar, dijitalleştirdikleri arşivleri bir web sitesi yardımıyla sunuyor. Bu süreçte kullanılan ekipmanlar da son teknoloji ürünleridir.

Seçkin kurumlar, bünyesinde barındırdıkları kurumsal arşivlerini daha etkin bir şekilde kullanabilmek için dijitalleştirmeye çalışmakta. Bu konuyla ilgili talep arttıkça dijitalleştirme firmaları da artmaya başlamıştır. Kurumunuza gelerek tarayıcılarla arşivinizi dijitalleştiriyor ve indexliyor.

Peki dijitalleştirme, sayıllaştırma sürecinde fiziksel yer tasarrufu ederken dijital veri yığına sebep oluyor muyuz?

Son yıllarda üzerinde çok tartışılan bu konu veri çöplüğü olarak geniş kitlelerce ele alınmakta. Her gün telefonlarımızda ya da bilgisayarlarımızda oluşturduğumuz verilerin arka planda birike-rek kapladığı alan ve ortamların yığına dönüşmesi sorunu. Sosyal medyada paylaştığımız fotoğraflar, arkadaşımıza gönderdiğimiz mesajlar, ses kayıtları, aklınıza gelebilecek tüm veriler bu yığınım içerisinde yer alıyor.

Statista'nın verilerine göre, dünyadaki tüm kullanıcıların ürettiği senelik veri miktarı 2010 yılında 2 zettabyte (2,000,000,000,000 GB) iken, 2018 yılında 33 zettabyte'a yükseldi. 2025 yılında 175 zettabyte'a ulaşması bekleniyor.

Peki bu veriler anlamlı birer bilgiye dönüşmediği koşulda bir işimize yarar mı?

Fiziksel çöplük kadar çözümlü korkutmayan dijital çöplük ne gibi zararlar getirebilir ?

Son yıllarda yapılan anketlere göre yeni telefon almak isteyen çoğu kişi sebep olarak bozulmasını değil hafızasının dolmasını gösteriyor. Telefonlarımıza doldurduğumuz fotoğraf, video vb. veriler aslında bizim dijital ayak izimizi oluşturduğunu biliyor muydunuz?

Hayatımızın her adımının takip edilebilir hale gelmesi, tahminsel modellemeler ile hareketlerimizin daha gerçekleştirilmeden tahmin edilebilmesi anlamına geliyor. Bu da özel hayatımız ve mahremiyetimizin hiç olmadığı kadar risk altında olduğuna işaret ediyor.

Telefonunuzun yakınında yeni bir ayakkabı almak istediğinizi söylediğinizde hemen sosyal medyanızda ayakkabı ile ilgili reklamların çıktığını fark etmişsinizdir. Ya da sürekli instagramda stalkladığınız o kişinin sevdiği şeyler keşfetinizde çıkıyor olabilir mi?

Evet doğru, instagram bunu bir araç olarak kullanıyor. Kimi en çok stalklıyorsanız o kişinin beğenilerinde olan paylaşımlar sizin keşfetinize ya da anasayfanıza düşüyor. Yani sizin takibe aldığınız kişi sayesinde instagram algoritması da sizi takibe alıyor. Bütün bu verileri toplayıp anlamlı bir hale çeviren günümüz piyasası her anlamda bu veriyi kullanıyor.

E-ticaret bu konuda en güzel örnek.

Peki veri çöplüğünün önüne geçilebilir mi?

Aslında bu soru biraz kişisel, çünkü teknoloji ne kadar kullandığımız bizimle ilgili. Bağımlılık seviyesinde kullanım hem kişisel hem kitlesel zarar doğuruyor. Akıllı cihazları bir beğeni unsuru değil de bilgi unsuru olarak kullanırsak bu sorunu biraz olsun azaltabiliriz. Dijital piyasayı verimli kullanmak kadar gerektiği kadar kullanmak daha önemli.